

УДК 330.332.21

КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ СТАНУ ДИНАМІЧНОЇ РІВНОВАГИ ПІДПРИЄМСТВА

І. Г. Сокиринська, к. е. н., доцент, Національна металургійна академія України, sokirinska@rambler.ru

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування наступних методів: абстракції – при визначенні сутності категорій «валові інвестиції», «чисті інвестиції», а також змісту інвестиційної діяльності; загального та часткового – при встановленні єдності концепцій інвестування й динамічної рівноваги; стандартних методів аналізу фінансових звітів – при аналізі й розрахунку показників ефективності інвестування.

Результати. Виявлено, що відсутність чітких і придатних для практичного застосування орієнтирів для визначення розміру інвестицій промисловими підприємствами вимагає додаткових наукових досліджень у даному напрямку.

Показано, що мінімальна сума інвестицій підприємства для простого відтворення основних фондів має відповідати сумі амортизаційних відрахувань, скоригованій на індекс інфляції.

Встановлено, що для визначення економічно доцільної суми інвестицій недостатньо застосування традиційних показників ефективності інвестиційних проектів, таких як NPV, DPB, IRR. Необхідно також використовувати відносні показники, зокрема, граничну прибутковість капіталу й модель економічної доданої вартості (EVA), при зростанні якої підвищується інвестиційна привабливість підприємства та ефективність процесу інвестування.

Новизна. У ході дослідження встановлено, що оцінка ефективності процесу інвестування по показниках прибутку та традиційних показниках оцінки ефективності інвестиційних проектів не дозволяє діагностувати перші ознаки втрати динамічної рівноваги. Для цього необхідні додаткові показники, що характеризують вплив інвестування на вартість підприємства. Зокрема, за допомогою показника EVA можна діагностувати перші ознаки втрати динамічної рівноваги.

Практична значимість. Запропоновано критерії для розрахунку економічно обґрунтованого розміру інвестицій, виходячи з необхідності підтримки стану динамічної рівноваги підприємства. Доведено, що

ефективними процеси інвестування будуть лише у випадку, коли в результаті цього зростає вартість підприємства.

Ключові слова: динамічна рівновага, інвестиції, гранична доходність капіталу, економічна додана вартість, промислове підприємство, нестійка рівновага.

Література

1. Удалих О. О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства: навч. пос. / О. О. Удалих. – К. : Центр навчальної літератури, 2006.

Udalykh O. O. *Upravlinnya investytsiynoyu diyalnistyu promyslovogo pidpryyemstva* [Management of investment activity of industrial enterprises]: Navch. pos. / O. O. Udalykh. – K. : Tsentr navchalnoyi literatury, 2006.

2. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент. / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 448 с.

Blank I. A. *Investitsionnyy menedzhment* [Investment management] / I. A. Blank. – K. : Elga-N, Nika-Tsentr, 2001. – 448 p.

3. Сафонова К. И. Управление инвестициями: Экономическая оценка инвестиций: Учеб. пос. / К. И. Сафонова – Владивосток : Изд. ТГЭУ, 2006. – 96 с.

Safonova K. I. *Upravlenie investitsiyami: Ekonomicheskaya otsenka investitsiy* [Investment management: Economic evaluation of investment]: Ucheb. pos. / K. I. Safonova – Vladivostok : Izd. TGEU, 2006. – 96 p.

4. Астапова Г. В. Корпоративное управление и корпоративные финансы в условиях трансформационной экономики : [монография] / Г. В. Астапова. – Донецк : Издательство Сталкер, 2004. – 183 с.

Astapova G. V. *Korporativnoye upravlenie i korporativnyye finansy v usloviyakh transformatsionnoy ekonomiki* [Corporate governance and corporate finance in the conditions of transition economy] : [monografiya] / G. V. Astapova. – Donetsk : Izdatelstvo Stalker, 2004. – 183 p.

5. Дамодаран Асват. Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов: пер. с англ. / Асват Дамодаран. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2004. – 1342 стр.

Damodaran Asvat. *Investitsionnaya otsenka. Instrumenty i tekhnika otsenki lyubykh aktivov* [Investment valuation. Tools and equipment for assessment of any assets]: per. s angl. / Asvat Damodaran. – M. : Alpina Biznes Buks, 2004. – 1342 p.

6. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс. - [2-е русс. изд. (пер. с 7-го междунар. изд.)]. - М. : Олимп-Бизнес, 2008. – 1008 с.

Breyli R. *Printsipy korporativnykh finansov* [Principles of corporate finance] / R. Breyli, S. Mayers. – [2-e russ. izd. (per. s 7-go mezhdunar. izd.)]. – M. : Olimp-Biznes, 2008. – 1008 p.

7. Сокиринська І. Г. Динамічна рівновага підприємства як необхідність його стратегічного розвитку / І. Г. Сокиринська // «Розвиток економічних і політико-правових систем України та інших країн Європи на початку XXI століття» : Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 2011. – С. 63–65.

Sokyrynska I. H. *Dynamichna rinvovaha pidpryyemstva yak neobkhdnist yoho stratehichnoho rozvytku* [Dynamic equilibrium of the enterprise as the necessity of its strategic development] / I. H. Sokyrynska // «Rozvytok ekonomichnykh i polityko-pravovykh system Ukrainy ta inshykh krayin Yevropy na pochatku XXI stolittya»: Materialy VIII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi. – Lviv, 2011. – P. 63–65.

8. Система розкриття інформації на фондовому ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/participant/05393116>

Systema rozkryttya informatsiyi na fondovomu rynku Ukrainy [The system of information disclosure in the stock market of Ukraine]: [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://smida.gov.ua/db/participant/05393116>